

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 13 juni 2017 met nummer RvVb/A/1617/0938
in de zaak met rolnummer RvVb/1415/0302/SA/0295

Verzoekende partijen	1. de heer Wouter FIMMERS 2. de heer Johan PEETERS 3. de heer Wilfried TIMMERMANS vertegenwoordigd door advocaat Pieter JONGBLOET met woonplaatskeuze op het kantoor te 1000 Brussel, Jan Jacobsplein 5
Verwerende partij	DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RWO, afdeling Limburg vertegenwoordigd door advocaten Steven MENTEN en Chris SCHIJNS met woonplaatskeuze op het kantoor te 3600 Genk, Grotestraat 122
Tussenkomenende partij	de nv JM RECYCLING vertegenwoordigd door advocaten Koen GEELEN en Wouter MOONEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 3500 Hasselt, Gouverneur Roppesingel 131

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 4 februari 2015 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 17 december 2014.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het bouwen van vier windturbines inclusief transformatorstations, kabeltracé's en een 10kv-cabine op de percelen gelegen te 3730 Hoeselt, E313 en met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, nummers 228D, 234C, 236C, 364A en 365A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De tussenkomenende partij verzoekt met een aangetekende brief van 31 maart 2015 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomenende partij met een beschikking van 13 mei 2015 toe in de debatten.

2.

De Raad verwerpt met een arrest van 30 augustus 2016 met nummer RvVb/1516/1489 de vordering tot schorsing.

De verzoekende partijen dienen een verzoek tot voortzetting in.

3.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient een laatste nota in. De tussenkomende partij dient een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

4.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 16 mei 2017.

Advocaat Pieter JONGBLOET voert het woord voor de verzoekende partijen. Advocaat Chris SCHIJNS voert het woord voor de verwerende partij. Advocaat Wouter MOONEN voert het woord voor de tussenkomende partij.

De raadsman van de verzoekende partijen legt ter zitting een bijkomend stuk neer, met name een intrekingsbesluit van de Vlaamse regering, na vernietiging van de milieuvergunning door de Raad van State, betreffende de exploitatie van vier windturbines. Dit project was gelegen in Bilzen en Hoeselt in de nabijheid van de voorliggende aanvraag. De overige procespartijen formuleren geen bezwaar tegen de neerlegging van dit stuk.

Op de openbare zitting deelt de raadsman van de verzoekende partijen ook mee dat naar aanleiding van een vernietigingsarrest van de Raad van 28 juni 2016 met nummer RvVb/A/1516/1292, inzake het bouwen van vier windturbines aan de overkant van de E313, er een nieuwe vergunning werd verleend. De nieuwe vergunning betreft de bouw van drie windturbines, waarbij de windturbine die in strijd met het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, 'Jongenbos en Vallei van de Mombeek van Wintershoven tot Wimmertingen', werd aangevraagd, uit de vergunning wordt gesloten.

5.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast. De artikelen 37 en 38 DBRC-decreet zijn van toepassing zoals gewijzigd door het decreet van 9 december 2016.

III. FEITEN

De tussenkomende partij dient op 19 februari 2014 bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor "het bouwen van vier windturbines met een rotordiameter van max. 104 m & tiphoogte van max. 150 m incl. transformatorstations, kabeltracé's & 10kv cabine".

De aanvraag heeft een voorgeschiedenis.

Op 11 augustus 2011 heeft de deputatie van de provincieraad van Limburg voor de exploitatie van dit windturbinepark een milieuvergunning verleend.

Op 21 december 2011 verklaart de afdeling Milieuvergunningen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie het administratief beroep tegen deze beslissing onontvankelijk omwille van de laattijdigheid ervan.

De Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, heeft met een arrest nr. 230.112 van 5 februari 2015 de afstand vastgesteld van de vordering tot vernietiging van het besluit van 21 december 2011.

De percelen zijn, volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 5 april 1977 vastgesteld gewestplan 'St. Truiden - Tongeren', gelegen in agrarisch gebied.

De percelen zijn ook gelegen binnen de grenzen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur – regio Haspengouw - Voeren – Landbouw-, natuur- en bosgebieden "Winterbeek Sint-Huibrechts-Hern, Schalkhoven en Romershoven"', vastgesteld met een besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2008, meer bepaald in agrarisch gebied.

Op 17 september 2013 wordt een projectvergadering georganiseerd. De conclusie luidt:

“ ...

ONDERZOEK EN BESLUIT

De voorschriften m.b.t. het agrarisch gebied van het betreffende GRUP stellen het volgende:

...

Het voorliggende project van 4 windturbines is, gezien voorgaande vigerende bepalingen, niet conform de bestemmingsvoorschriften van het GRUP.

Het voornoemde artikel 4.4.7. van de VCRO biedt afwijkingsmogelijkheden en stelt het volgende:

Art. 4.4.7. §1. *In een vergunning voor handelingen van algemeen belang mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften, zodra de Vlaamse Regering, de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar of de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar kennis heeft van de resultaten van het openbaar onderzoek met betrekking tot een ontwerp van nieuw ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg waarmee de handelingen van algemeen belang verenigbaar zijn, voor zover:*

1° het nieuwe plan de bestaande stedenbouwkundige voorschriften vervangt of van rechtswege opheft;

2° de Vlaamse Regering, het departement of de deputatie geen strijdigheid vaststelt van het ontwerpplan met hogere plannen of andere normen.

§2. In een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte Impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften. Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte Impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben.

Installaties voor de opwekking van elektriciteit zijn, conform artikel 2, 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2 en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, handelingen van algemeen belang. Het moet dan wel duidelijk zijn dat de windturbines op het openbare elektriciteitsnet worden aangesloten.

Het project leunt noordelijk aan bij de ter plaatse markant in de omgeving voorkomende lijninfrastructuur, de E313. Bovendien is aan de overzijde een project van Ecopower voor 3 windturbines, met dezelfde maximale tiphoogte van 150 m, volledig vergund. Het betreft hier bijgevolg geen nieuwe op zich staande infrastructuur. Het reeds vergunde windturbineproject zal, samen met de E313, reeds een belangrijke ruimtelijke impact hebben. Bijgevolg wordt voldaan aan het primordiale bundelingsprincipe.

Het bewuste GRUP leunt aan bij het GRUP 'landbouw-natuur en bosgebieden Jongenbos en vallei van de Mombeek van Winterhoven tot Wimmertingen' (BVR 20 juni 2008). Het goed Jongenbos, ongeveer 300 ha groot, ligt op ongeveer 350 m zuidelijk van de E313. Het gewestelijk RUP overlapt bovendien een deel van de ankerplaats "Jongenbos" (in weerwil van wat eerder is gesteld in de presentatie van JM Recycling). Het betreft quasi het deel tussen het bos zelf en de E313. In dat deel van de ankerplaats situeren zich de 2 meest westelijke windturbines. De ankerplaats Jongenbos werd opgenomen in de landschapsatlas, het heeft thans geen enkel juridisch statuut. Hier is het wezen of de kern van de ankerplaats beperkt tot het bos zelf, met kasteel. De thans betreffende strook, tussen het bos en de E313, kent een louter agrarisch gebruik. De esthetische, de natuurwetenschappelijke (zie advies ANB), de sociaal-culturele en de ruimtelijk-structurende waarde van het projectgebied van deze strook naast de snelweg is geenszins op zich betekenisvol.

De ruimtelijke impact kan gezien het voorgaande beperkt worden geacht. Het voorgestelde project voldoet aan de toepassingsvereiste van de voornoemde uitzonderingsregelgeving. Bijgevolg kan de locatie worden verdedigd in toepassing van het voornoemde artikel 4.4.7§2 van de VCRO (afwijkingsmogelijkheid voor handelingen van algemeen belang met beperkte ruimtelijke impact) in combinatie met het BVR van 20 juli 2012 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester.

Het moet de aanvrager echter duidelijk zijn dat nog heel wat studiewerk zal dienen uitgevoerd worden alvorens een aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning succesvol kan worden ingediend. De vergunningverlenende overheid (en adviesinstanties) dient immers over voldoende informatie te beschikken om ook de impact op fauna en flora volledig te kunnen inschatten. Ook mogelijks cumulerende effecten (qua fauna en flora) met het project van Limburg Win(d)t voor 4 windturbines, waarvoor reeds een aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning werd ingediend, dienen te worden onderzocht.

Huidig advies wordt geformuleerd op basis van het dossier van JM Recycling, diens presentatie en de geformuleerde adviezen, op basis van dit voorliggend dossier.

De definitieve wettelijke ruimtelijke afweging kan echter maar gebeuren bij het indienen van de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning.

...

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 10 juli 2014 tot en met 8 augustus 2014, dienen de verzoekende partijen en anderen een collectief bezwaarschrift en twee individuele bezwaarschriften in.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling, adviseert op 13 maart 2014 ongunstig.

Watering "Het Vereveld" Beverst adviseert op 14 maart 2014 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap Wegen en Verkeer adviseert op 24 maart 2014 voorwaardelijk gunstig.

De FOD Mobiliteit en Vervoer adviseert op 2 april 2014 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 3 april 2014 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed adviseert op 11 april 2014 voorwaardelijk gunstig.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert op 13 november 2014 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Hoeselt adviseert op 18 november 2014 als volgt voorwaardelijk gunstig voor WT 1, WT 2 en WT 3 en ongunstig voor WT 4 en aanhorigheden:

“ ...

Het college sluit zich niet volledig aan bij het advies van de stedenbouwkundige ambtenaar.

Het college van burgemeester en schepenen is van oordeel dat windturbine 4 ten gevolge van het cumulerende effect van het bestaande omgevingsgeluid van de autosnelweg E313 voor geluidsoverlast zal zorgen bij de woonkern ‘Paneel’.

...

Gunstig advies voor het bouwen van drie windturbines (met name WT1, WT2 en WT3) met een rotordiameter van max. 104m en een tiphoogte van max. 150m, incl. transformatorstations, kabeltracés en 10Kv cabines.

Ongunstig voor het bouwen van windturbine 4 en aanhorigheden.

...”

De verwerende partij verleent op 17 december 2014 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden. De verwerende partij beslist:

“ ...

Overeenstemming met dit plan

Uit het geheel van de geldende voorschriften van het GRUP blijkt duidelijk dat grootschalige niet aan de landbouw gebonden en evenmin te kaderen in natuurbehoudswerken infrastructuur niet mogelijk zijn. De windturbines strijden bijgevolg met de stedenbouwkundige voorschriften van het voornoemde GRUP.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

De aanvrager heeft voorafgaand aan het opstarten van zijn aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning om een projectvergadering verzocht. De vraag tot organisatie van deze projectvergadering werd gesteld in het kader van artikel 4.4.7§2 van de VCRO (afwijkingsmogelijkheid voor handelingen van algemeen belang met beperkte ruimtelijke impact) in combinatie met het BVR van 20 juli 2012 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester.

Het voornoemde artikel 4.4.7. van de VCRO biedt afwijkingsmogelijkheden en stelt het volgende:

...

Installaties voor de opwekking van elektriciteit zijn, conform artikel 2, 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7,§2 en artikel 4.7.1,§2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, handelingen van algemeen belang. Het moet dan wel duidelijk zijn dat de windturbines op het openbare elektriciteitsnet worden aangesloten. In huidig geval is dat zo.

De projectvergadering, gehouden op 17 september 2013, heeft onder meer tot doel na te gaan of de windturbines onder de toepassingsmodaliteiten van de voornoemde afwijkingsregelgeving valt. Fundamentele voorwaarden hierbij zijn dat het project een handeling van algemeen belang impliceert (aangesloten op het net en voor minder dan de helft eigen gebruik) én een beperkte ruimtelijke impact moet hebben.

Het projectverslag opgesteld naar aanleiding van dit overleg besluit als volgt:

...

De evaluatie gebeurt verder in het aspect "Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening".

...

MER-SCREENING

Het ontwerp komt niet voor op de lijst gevoegd als bijlage I van het Project-MER-besluit, maar wel op de lijst gevoegd als bijlage III van het Project-MER (zie ook bijlage II van de Europese richtlijn 851337/EEG), Bijgevolg dient de vergunningverlenende overheid de aanvraag te screenen.

Een screening houdt in dat nagegaan wordt of het project, in het licht van zijn concrete kenmerken, de concrete plaatselijke omstandigheden en de concrete kenmerken van zijn potentiële milieueffecten, aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Zo er aanzienlijke milieueffecten kunnen zijn, dan moet een milieueffectrapport worden opgemaakt.

De belangrijkste milieuaspecten van windturbines behoren tot de volgende disciplines, behandeld in deze screening/beslissing:

- *Wonen (geluid- en slagschaduwhinder, veiligheid)*
- *Landschap*
- *Fauna en flora*
- *Water*

De milieuvergunning werd door de deputatie voorwaardelijk verleend op 11 augustus 2011. Vermits hiertegen geen beroep werd ingesteld is ze definitief.

Aspecten geluid, slagschaduw en veiligheid

De berekeningen qua aspecten geluid en slagschaduw zijn uitgevoerd door een erkend geluidsdeskundige conform de destijds vigerende omzendbrief EME12006.01-R012006.02 en de daarin vervatte richtwaarden. De bijgevoegde studie is deze die deel uitmaakt van de milieuvergunningsaanvraag van 2011.

Cumulerende effecten

Aan de overzijde van de autosnelweg situeert zich het project van Windvision/Ecopower, bestaande uit 3 windturbines.

Op ongeveer 2,5 km afstand westelijk van de projectlocatie bevinden zich het bouwvergunde project van Limburg Win(d)t aan het op- en afrittencomplex, bestaande uit 4 windturbines. Beide projecten zijn thans nog niet gerealiseerd.

Mogelijks cumulerende effecten dienen beslecht te worden in de milieuvergunningsprocedures. Zoals gesteld is er voor het voorliggende project reeds een definitieve milieuvergunning bekomen.

Aspect veiligheid

Uit de milieubeslissing van de deputatie blijkt het volgende:

...

Fauna en flora

Het aanvraagdossier bevat een algemene natuurtoets, een aantal verscherpte natuurtoetsen en een project-MER-screeningsnota.

In de omgeving komen een aantal ruimtelijk kwetsbare gebieden voor:

- de speciale beschermingszone BE2200038 (Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw) in uitvoering van de habitatrichtlijn (zie plan 1),*
- het bosreservaat "Jongenbos",*
- het domeinbos Jongenbos,*
- het GEN-gebied 426 "Mombeek".*

Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft, als bevoegde instantie, op basis van het aanvraagdossier voor het project met kennis van zaken een gefundeerd voorwaardelijk gunstig advies verstrekt.

De voorwaarden opgelegd door artikel 4, §2 van de milieuvergunning van de deputatie behelzen:

...

Met de verkregen informatie, en gezien de afgegeven milieuvergunning, kan redelijkerwijs gesteld worden dat de milieu-impact aanvaardbaar is en wat dit aspect betreft voldaan wordt aan het verder vermelde artikel 4.3.2 §2 van de VCRO.

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De oprichting van windturbines kadert in de doelstellingen van de Vlaamse Regering inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen. De Vlaamse Regering stelt als doelstelling voorop om tegen 2020 13% van de certificaatplichtige elektriciteitsleveringen te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. Windenergie kan hierin een belangrijke bijdrage leveren. Het potentieel voor windenergie op land wordt voor Vlaanderen geraamd op 1.000 MW. De elektriciteitsopwekking via windenergie vermijdt het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van voor het milieu schadelijke gassen.

De basis voor een verantwoorde inplantingswijze met betrekking tot windturbineprojecten is vervat in het bundelings- en optimalisatieprincipe. Er moet gestreefd worden naar een ruimtelijke concentratie van windturbines en dus ook windmeetmasten in en bij de als prioritaire zoekgebieden omschreven industriegebieden, zijnde grootschalige bedrijventerreinen en economische poorten zoals bijvoorbeeld (zee)havengebieden.

Anderzijds kunnen projecten ruimtelijk verantwoord geacht worden als zij aantakken bij voldoende markant in het landschap voorkomende lijninfrastructuren.

Het projectgebied, ten noordwesten van de kern van de gemeente Hoeselt, is gelegen tussen de noordelijk voorkomende E313, westelijk het Reitje, zuidelijk de Kukkelbosstraat, de Romershovenstraat, de Hanterstraat en de Paneelstraat.

Windturbines 1 en 2 situeren zich ter hoogte van het "Bosch Veld" ter hoogte van de asfaltverharde 4 m brede gemeenteweg, de Aanlofstraat. De windturbines 3 en 4 zijn gelegen ter hoogte van "Aen Loffelt", aan een zijtak van de voornoemde weg. De onderlinge tussenafstand werd zo gelijkmatig mogelijk gehouden.

Bebouwing komt er aan de Aanlofstraat niet voor. Westelijk van windturbine 1 staat er een geïsoleerd cluster van een paar woningen ter hoogte van de Kukkelbosstraat, op ongeveer 320 m afstand. Op 300 m afstand komen woningen voor aan de Hanterstraat, zuidoostelijk van de projectlocatie. Langs de Eikenbosstraat situeert zich een klein woongebied met landelijk karakter, op 400 m afstand van de meest nabije noordelijke windturbine 3. Rond dit woongebied staan nog enkele al dan niet zonevremde woningen.

Het tracé van het Reitje verloopt vanaf de Kukkelbosstraat middels een brug over de E313 verder noordoostelijk richting Damerstraat. Deze weg stijgt aan weerszijden van de E313 naar de brug toe. Aan weerszijden van het Reitje is er hier een dichte begroeiing met bomen. Bovendien is er ook langs de noordoostelijke zijde van de E313 ter hoogte van deze brug begroeiing. Verderop, zowel oostelijk als in westelijke richting, is het landschap gekenmerkt door verschillende woonlinten/gehuchten en kleine open gebieden, plaatselijk doorsneden met diverse groenelementen.

Het tracé van de Paneelstraat, ongeveer 2 km zuidoostelijk van het Reitje, verloopt onderdoor de E313. Langs de zuidoostelijke zijde ter hoogte van de brug staan er bomen langs deze straat. De berm van de E313 is er sterk doorgroend met bomen en struikgewas.

Richting het gehucht Dries, bezijdens het Jongenbos, is het landschap sterk doorgroend door verschillende bossen. Eerst is de bebouwing sporadisch langs de Paneelstraat, verderop richting Dries, komt steeds meer bebouwing voor.

De E313 is ter hoogte van de projectlocatie een 2 maal 2-vaksbaan met pechstroken en groene middenstrook. Zij situeert zich gelijk of ietwat hoger dan het omgevende maaiveld.

Bovendien heeft de E313 mede door de verlichtingspalen, de intensiteit van het (vracht)verkeer en het groene (gras, struiken, bomen) talud een duidelijk visuele impact op het landschap. Er kan bijgevolg niet gesteld worden dat dit een niet markante weg is in dit kleinschalig agrarisch landschap.

Aan de overzijde noordelijk van de E313 werd een project van Ecopower - Windvision voor 3 windturbines, met dezelfde maximale tiphoogte van 150 m, stedenbouwkundig vergund (14 december 2011, beroep bij RvVb, nog geen uitspraak) en milieuvergund (na arrest Raad van State getroffen ministerieel besluit van 24 juli 2014). Het betreft hier bijgevolg geen op zich alleenstaande ontwikkeling. De potentie voor het gebied tot inplanting van windturbines is er alvast groter dan enkel dit project.

De autosnelweg is markant tegenwoordig in het landschap, deze vormt hier een ruimtelijk structurerend element dat als voldoende drager kan dienen. Bijgevolg wordt voldaan aan het

primordiale bundelingsprincipe. Van een project dat duidelijk aansluit bij deze infrastructuur is de landschappelijke impact op het agrarisch gebied beduidend minder dan dat deze solitair zou worden ingeplant.

Het betreft hier, gezien het voorgaande, geen groot en homogeen open (agrarisch) gebied.

De mate van zichtbaarheid van een windpark hangt mede samen met de mate van openheid van het landschap. In casu betreft het een landschap dat mede doorsneden is met al dan niet kleine groenelementen in bos-, lijn-, of solitaire vormen.

Het bewuste GRUP leunt aan bij het GRUP 'landbouw-, natuur- en bosgebieden Jongenbos en vallei van de Mombeek van Winterhoven tot Wimmertingen' (BVR 20 juni 2008). Het goed Jongenbos, ongeveer 300 ha groot, ligt op ongeveer 350 m zuidelijk van de E313. Het gewestelijk RUP overlapt bovendien een deel van de ankerplaats "Jongenbos". Het betreft quasi het deel tussen het bos zelf en de E313. In dat deel van de ankerplaats situeren zich de 2 meest westelijke windturbines. Hier is het wezen of de kern van de ankerplaats beperkt tot het bos zelf, met kasteel. De thans betreffende strook, tussen het bos en de E313, kent een louter agrarisch gebruik. De esthetische, de natuurwetenschappelijke, de sociaal-culturele en de ruimtelijk-structurende waarde van het projectgebied van deze strook naast de snelweg is geenszins op zich betekenisvol.

Bovendien is het geenszins zo dat markant aanwezige structuren de schoonheidswaarde van een landschap überhaupt in het gedrang brengen. Zij kunnen bij vergunde infrastructuren een wettelijke randvoorwaarde binnen dit landschap inhouden, als het ware er reeds een vergroeid deel van uitmaken.

Belangrijk hierbij is dat het windturbinepark een rustig beeld geeft: windturbines zijn gelijkaardig qua dimensies en kleurgebruik. De windturbines moeten van een traag draaiend type zijn, zoals in casu. Een laag toerental wordt als statig en minder storend ervaren dan een hoog toerental.

De betreffende windturbines zijn op korte afstand gelegen van de E313, dit is één van de vereisten om te voldoen aan het bundelingsprincipe bij markante lijninfrastructuren. Deze vereiste resulteert sowieso in een bereikbaarheid van het project via secundaire wegen en verhardingen langs de velden, akkers, e.d... Secundaire wegenis vlakbij een autosnelweg zijn vaak erg beperkt voorhanden. Het kan bovendien niet de bedoeling zijn dat bij de zoektocht naar geschikte inplantingslocaties de nabijheid van secundaire wegenis als een primordiaal inplantingscriterium wordt gehanteerd. Windturbines kunnen bovendien om veiligheidsredenen (zie mer-screening) niet vlakbij openbare wegen en belangrijke verkeersassen zodat korte toegangswegen, zoals gevraagd, niet altijd vermijdbaar zijn. Het standpunt van ADLO kan in die zin niet worden weerhouden.

ALGEMENE CONCLUSIE

Het project sluit aan bij de E313, de afstand bedraagt zo'n 150 m tot 200 m. De impact van de markant aanwezige autosnelweg, het gegeven dat het landschap er sterk versnipperd is, dat de tussenafstanden van de windturbines maximaal quasi gelijklopend zijn, dat een traagdraaiend type wordt gevraagd betekent dat het project de landschapswaarde van agrarische gebied maximaal vrijwaart. Het project resulteert in een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van het betrokken gebied, zoals vereist in artikel 1.1.4 van de VCRO. Een goede ruimtelijke ordening van de plaats komt, mede het advies van Onroerend Erfgoed indachtig, niet in het gedrang.

...

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen stellen dat zij allen momenteel genieten van een ongestoord en weids uitzicht op de percelen waarop het project gepland staat. Zij brengen foto's bij vanuit hun respectievelijke woonplaats. Door de inplanting van vier enorme windmolens zal hun zicht op het ongeschonden landschap ernstig en definitief verstoord worden. De verzoekende partijen voeren verder aan dat zij ook slagschaduw zullen ondervinden en de eerste verzoekende partij roept aanvullend nog geluidshinder in.

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen. De verwerende partij brengt een luchtfoto bij waarop zij de woonplaats van de verzoekende partijen en hun ligging ten opzichte van de vier windmolens aangeeft. De eerste verzoekende partij woont op minstens 600 meter van de dichtste windmolen, en de tweede en de derde verzoekende partij wonen op minstens 950 meter van de dichtste windmolen. De verwerende partij stelt dat de geluidshinder en het weidse zicht "bij de haren" getrokken zijn, minstens dat de verzoekende partijen op een meer dan ruime afstand tot het projectgebied wonen.

3.

De tussenkomende partij betwist eveneens het belang van de verzoekende partijen. Zij stelt dat het bestaan van de hinder of nadelen niet absoluut zeker moet zijn, wel moeten zij die hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk maken en de aard en omvang voldoende concreet omschrijven. In de bestreden beslissing wordt geoordeeld dat er geen onaanvaardbare visuele hinder zal ontstaan. De verzoekende partijen betwisten deze motivering niet in één van hun middelen. De hinder en nadelen worden volgens de tussenkomende partij niet voldoende concreet omschreven.

4.

De verzoekende partijen antwoorden dat de tussenkomende partij niet zonder meer kan verwijzen naar de motivering in de bestreden beslissing die stelt dat er geen onaanvaardbare zichthinder zal ontstaan. De verzoekende partijen vechten immers de bestreden beslissing aan. Zij benadrukken dat de vier windmolens een grote impact zullen hebben op hun leefomgeving. In hun zesde middel voeren zij aan dat de verwerende partij onvoldoende rekening heeft gehouden met de in de onmiddellijke omgeving bestaande toestand.

De verwerende partij voert aan dat de E314 reeds een beeldbepalend element is voor de verzoekende partijen. Zij wijzen echter op hun foto's waaruit blijkt dat hun zicht niet wordt bepaald door de E314.

5.

in haar laatste nota volhardt de verwerende partij in haar exceptie.

6.

In haar laatste nota benadrukt de tussenkomende partij dat de verzoekende partijen hun hinder niet voldoende concreet maken. Zij ontwikkelen geen middel waarin zij aanvoeren dat de motivering in de bestreden beslissing dat er geen visuele hinder zal zijn, niet correct is.

Beoordeling door de Raad

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO dat de verzoekende partijen rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kunnen ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Zij dienen de ingeroepen hinder of nadelen in dit stadium niet op absolute wijze aan te tonen.

Het volstaat dat zij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet omschrijven en aantonen, minstens waarschijnlijk maken dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of meent te zullen ondervinden.

De verzoekende partijen brengen foto's bij van hun huidig uitzicht en tonen op voldoende wijze aan dat hun ongerept uitzicht zal verdwijnen. Het kan niet ontkend worden dat de inplanting van windturbines met een rotordiameter tot meer dan 100 meter en een tiphoogte tot 150 meter visueel opvallend is in het landschap. Dit is des te meer het geval wanneer zij ingeplant worden in een agrarisch landschap. De vraag of de visuele hinder, die afdoende wordt aangetoond, al dan niet dient getolereerd te worden door omwonenden, maakt desgevallend deel uit van het onderzoek ten gronde.

De exceptie van de verwerende en de tussenkomende partij wordt verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In hun eerste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, a) VCRO en artikel 4.4.7, §2 VCRO, het GRUP "Landbouw-, natuur- en bosgebieden – Winterbeek Sint-Huibrechts-Hern, Schalkenhoven en Romershoven", van artikel 3, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, tweede lid VCRO en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester (hierna besluit van 5 mei 2000), en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

In de bestreden beslissing wordt terecht geoordeeld dat het bouwen van de vier windmolens strijdig is met de stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP “Landbouw-, natuur- en bosgebieden – Winterbeek Sint-Huibrechts-Hern, Schalkenhoven en Romershoven”. De verwerende partij maakt hierdoor toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO dat voorziet in een afwijkingsmogelijkheid van stedenbouwkundige voorschriften, voor zover het gaat om handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben. Handelingen van algemeen belang kunnen een beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben. Volgens de verzoekende partijen heeft een windmolen met een tiphoogte van 150 meter per definitie een enorme ruimtelijke impact, waarbij zij verwijzen naar rechtspraak van de Raad van State. De windturbines zijn over verschillende honderden meters en kilometers zichtbaar en gelden als oriëntatiepunt of landmark. Ook de verwerende partij duidt de windmolens aan als markant aanwezige structuren.

In de bestreden beslissing motiveert de verwerende partij geenszins afdoende waarom zij van oordeel is dat de inplanting van vier windmolens een ruimtelijk beperkt karakter hebben. Zij verwijst louter naar het verslag van de projectvergadering van 17 september 2013, zonder dat hieruit kan worden afgeleid op grond van welke concrete elementen de projectvergadering heeft besloten dat de aanvraag voldoet aan artikel 4.4.7, §2 VCRO.

Overeenkomstig artikel 3, §3 van het besluit van 5 mei 2000 moet het vergunningverlenend bestuursorgaan oordelen over de al dan niet beperkte impact van de aanvraag en dient zij dit uiteraard te motiveren. De verzoekende partijen wijzen op de gebrekkige motivering in de bestreden beslissing. Ook uit het verslag van de van de projectvergadering blijkt niet waarom de aanvraag een ruimtelijk beperkte impact zal hebben in de zin van artikel 4.4.7, §2 VCRO.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de aanvraag een handeling van algemeen belang is die tevens ook een ruimtelijk beperkte impact heeft.

Zij wijst er op dat artikel 2 van het besluit van 5 mei 2000 een opsomming bevat van handelingen van algemeen zoals bedoeld in artikel 4.1.1, 5° VCRO, en dat hieruit blijkt dat installaties voor de productie van elektriciteit een handeling van algemeen belang zijn. Er bestaat geen twijfel dat windmolens elektriciteit produceren, en dat de aanvraag een handeling van algemeen belang is.

De windmolens hebben volgens de verwerende partij ook een ruimtelijk beperkte impact. De verwerende partij verwijst naar artikel 3, 3° van het besluit van 5 mei 2000 dat de volgende handelingen aanduidt als handelingen met een ruimtelijke impact:

“... ”

3° de aanleg, wijziging of uitbreiding van onder- of bovengrondse elektriciteitsleidingen bedoeld voor het openbaar distributienet, en de aanhorigheden met het oog op de exploitatie;

“... ”

Volgens de verwerende partij kan het niet betwist worden dat de aangevraagde windmolens onder deze bepaling vallen.

Verder verwijst de verwerende partij naar de motivering in de bestreden beslissing waaruit blijkt dat de aanvraag betrekking heeft op handelingen van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact.

3.

Ook de tussenkomende partij verwijst naar artikel 2, 4° van het besluit van 5 mei 2000 en stelt dat windmolens elektriciteit produceren voor het openbaar distributienetwerk en een functie van algemeen belang vervullen.

De tussenkomende partij wijst verder ook op artikel 3, 3° van het besluit van 5 mei 2000 waaruit zij afleidt dat onder “aanhorigheden” ook installaties voor de productie van elektriciteit moeten worden begrepen. Een windmolen heeft volgens haar dan ook van rechtswege een ruimtelijk beperkte impact.

De tussenkomende partij stelt voorts dat uit de motivering in de bestreden beslissing duidelijk blijkt dat de windmolens handelingen van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact zijn, zodat overeenkomstig artikel 4.4.7, §2 VCRO van de stedenbouwkundige voorschriften kan worden afgeweken.

Tot slot overweegt de tussenkomende partij dat wanneer de Raad niet zou oordelen dat er voor windmolens van rechtswege sprake is van een beperkte ruimtelijke impact, op basis van de samenlezing van de artikelen 2, 4° en 3, §1, 3° van het besluit van 5 mei 2000 dit vermoeden van rechtswege wel bestaat voor GSM-masten. Volgens de tussenkomende partij is een GSM-mast qua vorm, grootte en structuur vergelijkbaar met een windmolen, waardoor er verondersteld moet worden dat windmolens een ruimtelijk beperkte impact hebben.

4.

De verzoekende partijen antwoorden dat de verwerende en de tussenkomende partij niet betwisten dat de inplanting van de windmolens strijdig is met de stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP “Landbouw-, natuur- en bosgebieden – Winterbeek Sint-Huibrechts-Hern, Schalkenhoven en Romershoven”.

De verzoekende partijen stellen vooreerst dat zij nooit betwist hebben dat de windturbines handelingen van algemeen belang zijn.

In zoverre de verwerende en de tussenkomende partij verwijzen naar artikel 3, §1, 3° van het besluit van 5 mei 2000 en oordelen dat een windturbine een “aanhorigheid” is, en dus een ruimtelijk beperkte impact heeft, antwoorden de verzoekende partijen dat dit artikel de installaties voor de productie van elektriciteit niet aanduidt als een handeling met een ruimtelijk beperkte impact. Op grond van de redenering van de verwerende en tussenkomende partij kan men een kerncentrale oprichten in een druk bewoond woongebied.

De vergelijking van de tussenkomende partij van een GSM-mast met een windturbine van 150 meter hoog houdt geen steek.

5.

De verwerende partij stelt in haar laatste nota dat de verzoekende partijen pas in hun wederantwoordnota voor het eerst stellen dat windmolens geen aanhorigheid zijn van de exploitatie van bovengrondse elektriciteitsleidingen.

6.

De tussenkomende partij antwoordt nog in haar laatste schriftelijke uiteenzetting dat de verzoekende partijen niet ingaan op de motivering in de bestreden beslissing.

Beoordeling door de Raad

1.

Het wordt niet betwist dat de aanvraag niet verenigbaar is met de bestemming agrarisch gebied overeenkomstig het GRUP “Landbouw-, natuur- en bosgebieden – Winterbeek Sint-Huibrechts-Hern, Schalkenhoven en Romershoven”.

Overeenkomstig artikel 4.4.7, §2 VCRO kan worden afgeweken van de geldende stedenbouwkundige voorschriften voor zover het gaat om handelingen van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact.

In tegenstelling tot wat de verwerende en de tussenkomende partij aanvoeren, betwisten de verzoekende partijen op zich niet dat de aanvraag van vier windturbines een handeling van algemeen belang is.

De verzoekende partijen betwisten wel dat de aanvraag een beperkte ruimtelijke impact heeft en stellen dat de motivering in de bestreden beslissing inzake de ruimtelijk beperkte impact niet afdoende is.

2.

2.1

Artikel 4.4.7, §2 VCRO luidt:

“...

§ 2. In een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften. Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuren of voorzieningen tot gevolg hebben.

De Vlaamse Regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen. Ze kan ook de regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat niet door haar opgesomde handelingen toch onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen.

Deze paragraaf verleent nimmer vrijstelling van de toepassing van de bepalingen inzake de milieueffectrapportage over projecten, opgenomen in hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

...”

In de parlementaire voorbereiding wordt de wijziging van de regelgeving onder meer als volgt toegelicht:

“...

Handelingen van algemeen belang kunnen een beperkt ruimtelijke impact hebben omwille van hun aard, omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben.

Er wordt gewerkt met een of meerdere lijsten, vastgelegd in een besluit van de Vlaamse regering, van handelingen die onder de toepassing van het artikel vallen.

...”

De Vlaamse regering heeft artikel 4.4.7, §2 VCRO uitgevoerd met een besluit van 20 juli 2012 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid van de VCRO en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester (hierna besluit van 5 mei 2000).

Hoofdstuk III van het gewijzigde uitvoeringsbesluit, dat thans de titel draagt *"De handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben of als dergelijke handelingen beschouwd kunnen worden"*, en bestaat uit een enig artikel 3, werd vervangen en maakt een onderscheid tussen:

(§1) handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben;

(§2) handelingen die kunnen beschouwd worden als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, en;

(§3) handelingen van algemeen belang die niet in §1 of §2 zijn vermeld, maar waarvan het vergunningverlenend bestuursorgaan kan vaststellen, op gemotiveerd verzoek van de aanvrager, dat ze een ruimtelijk beperkte impact hebben, zoals bedoeld in artikel 4.4.7, §2 VCRO.

2.2

De Raad stelt vast dat zowel de verwerende als de tussenkomende partij aanvoeren dat de windturbines overeenkomstig artikel 3, §1, 3° van het besluit van 5 mei 2000 een ruimtelijk beperkte impact hebben. Artikel 3, §1, 3° van het besluit van 5 mei 2000 luidt:

"...

3° de aanleg, wijziging of uitbreiding van onder- of bovengrondse elektriciteitsleidingen bedoeld voor het openbaar distributienet, en de aanhorigheden met het oog op de exploitatie;

..."

Volgens de verwerende en de tussenkomende partij is een windturbine een "aanhorigheid met het oog op de exploitatie", en heeft de aanvraag dan ook een beperkte ruimtelijke impact.

Uit het verslag aan de Vlaamse regering bij het wijzigingsbesluit van 20 juli 2012 blijkt wat het artikel 3, §1, 3° betreft, dat de volgende zaken worden bedoeld:

"...

Hier gaat het om leidingen van het openbaar distributienet. Het betreft leidingen in het kader van het algemeen belang vanaf de verdeelpunten ten behoeve van de lokale bediening van bedrijven, woningen en dergelijke meer. Paragraaf 2 daarentegen gaat over de echte hoofdtransportleidingen in functie van het vervoer van elektriciteit, aardgas en brandstoffen doorheen regio's en het land. Om alle mogelijke misverstanden te vermijden merken we nog op dat met het openbaar distributienet niet het kabeltelevisie-distributienet wordt bedoeld.

..."

In tegenstelling tot wat de verwerende en de tussenkomende partij voorhouden, kan een windturbine die instaat voor de productie van elektriciteit, niet beschouwd worden *als "een leiding van het openbaar distributienet vanaf de verdeelpunten ten behoeve van de lokale bediening van bedrijven, woningen en dergelijke meer"*, en evenmin als een loutere *"aanhorigheid van het distributienet"*.

De Raad stelt vast dat windturbines niet vermeld worden in §1 of §2 van artikel 3 van het besluit van 5 mei 2000.

2.3

De Raad onderzoekt hierna of het aangevraagde eventueel onder toepassing kan vallen van artikel 3, §3 van het wijzigingsbesluit.

Artikel 3, §3 van het besluit van 5 mei 2000 bepaalt:

“ ...

Op gemotiveerd verzoek van de aanvrager kan het vergunningverlenende bestuursorgaan vaststellen dat een handeling van algemeen belang die niet in paragraaf 1 of 2 is vermeld,, een ruimtelijk beperkte impact als vermeld in artikel 4.4.7, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening heeft.

Deze handelingen mogen niet worden uitgevoerd in een ruimtelijk kwetsbaar gebied tenzij deze handelingen gelet op hun aard, ligging en oppervlakte geen significante impact hebben op het ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Dat bestuursorgaan beoordeelt concreet of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden, aan de hand van de aard en omvang van het project, en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen.

Het vergunningverlenende bestuursorgaan oordeelt en beslist daarover nadat een projectvergadering werd gehouden en voor de vergunningsaanvraag werd ingediend. Het document waaruit die beslissing blijkt, wordt bij de vergunningsaanvraag gevoegd.

...”

In het verslag aan de Vlaamse regering bij het wijzigingsbesluit van 20 juli 2012 wordt wat §3 betreft het volgende gesteld:

“ ...

Paragraaf 3 biedt de mogelijkheid om, naast de handelingen, opgenomen in de paragrafen 1 en 2, vooralsnog handelingen onder het toepassingsgebied van het besluit te brengen. Het kan dan gaan om zaken die niet of onvoldoende onder te brengen zijn onder de reeds opgesomde mogelijkheden, maar het kan ook gaan om handelingen die de vastgelegde grenzen overschrijden maar waarvan de ruimtelijke en milieu-impact beperkt is. Op gemotiveerde vraag van de vergunningsaanvrager kan het vergunningverlenende bestuursorgaan oordelen dat geen planningsinitiatief vereist is, maar dat de afwijkingsbepalingen kunnen worden ingeroepen. Om toe te laten met voldoende kennis van zaken te oordelen over de vraag, voorziet voorliggend besluit een voorafgaande projectvergadering. Op die projectvergadering geven de adviesinstanties hun standpunt over de vraag en zal het vergunningverlenende bestuursorgaan, op basis van die standpunten, finaal beslissen of de handelingen vergund kunnen worden met toepassing van de afwijkingsmogelijkheid. Ook die beoordeling gebeurt voorafgaand aan de vergunningsaanvraag, zodat het standpunt over de toepassing van dit besluit mee in procedure gaat.

Het eerste lid bepaalt dat de vergunningverlenende overheid, op gemotiveerd verzoek van een vergunningsaanvrager, kan beslissen dat een niet in paragraaf 1 of 2 vermelde handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft in de zin van artikel 4.4.7, § 2, van de VCRO. Deze beslissing wordt steeds genomen op grond van een concrete beoordeling overeenkomstig wat is bepaald in het tweede lid.

Het vergunningverlenende bestuursorgaan neemt over die concrete beoordeling een formele beslissing nadat een projectvergadering zoals bedoeld in artikel 5.3.2, van de VCRO, is georganiseerd.

Het document waaruit die beslissing blijkt, wordt bij de vergunningsaanvraag gevoegd.

Wat betreft de toepassing van de paragrafen 2 en 3 moet alleszins duidelijk zijn dat het niet gewenst is om dit besluit toe te passen als er verschillende realistische locatie-alternatieven zijn die een afweging vragen op planniveau. Dan is een RUP het meest aangewezen instrument om die alternatievenafweging uit te voeren. Het oordeel van de bevoegde overheid moet dus alleszins een duidelijk standpunt hierover innemen.

...

Uit het voorafgaande blijkt dat wanneer artikel 3, §3 van het besluit van 5 mei 2000 wordt toegepast het vergunningverlenend bestuursorgaan concreet beoordeelt of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden, aan de hand van de aard en omvang van het project, en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen. Het vergunningverlenende bestuursorgaan oordeelt en beslist daarover nadat een projectvergadering werd gehouden en vooraleer de vergunningsaanvraag wordt ingediend.

Hieruit blijkt ook dat het voor de toepassing van §3 alleszins duidelijk (moet) zijn dat het niet gewenst is om dit besluit toe te passen als er verschillende realistische locatie-alternatieven zijn die een afweging vragen op planniveau, dat in dit geval een ruimtelijk uitvoeringsplan het meest aangewezen instrument is om die alternatievenafweging uit te voeren en dat de bevoegde overheid hierover dus alleszins een duidelijk standpunt moet innemen.

De Raad heeft hierboven reeds vastgesteld dat het niet betwist wordt dat de aanvraag niet verenigbaar is met de bestemming agrarisch gebied overeenkomstig het GRUP "Landbouw-, natuur- en bosgebieden – Winterbeek Sint-Huibrechts-Hern, Schalkenhoven en Romershoven". In de bestreden beslissing stelt de verwerende partij terecht dat uit de voorschriften van dit GRUP blijkt dat grootschalige niet aan de landbouw gebonden, en evenmin te kaderen natuurbehoudswerken, infrastructuur niet mogelijk is.

In de bestreden beslissing overweegt de verwerende partij in het onderdeel "*Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften*" dat de tussenkomende partij voorafgaand aan het opstarten van de aanvraagprocedure om een projectvergadering heeft verzocht. De projectvergadering wordt gevraagd in het kader van artikel 4.4.7, §2 VCRO.

De verwerende partij overweegt dat de projectvergadering op 17 september 2013 werd gehouden en zij citeert de conclusie van het verslag van de projectvergadering waaruit moet blijken dat de ruimtelijke impact als beperkt kan worden beschouwd.

In het projectverslag stelt de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar dat het project aanleunt bij de lijninfrastructuur van de E313 en dat aan de overzijde reeds drie windturbines met een maximale tiphoogte van 150 meter zijn vergund. De reeds vergunde windturbines en de aanwezigheid van de E313 hebben reeds een belangrijke ruimtelijke impact waardoor aan het bundelingsprincipe wordt voldaan. In het verslag wordt gewezen op de aanwezigheid van de ankerplaats Jongenbos waarin zich de twee meest westelijke windturbines situeren. Dat deel van het projectgebied heeft echter geen esthetische, natuurwetenschappelijke of ruimtelijk-structurende waarde. Verder in het projectverslag wijst de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar nog op de mogelijks

cumulerende effecten van het project Limburg Win(d)t voor vier windturbines, waarvoor op dat ogenblik de aanvraag reeds was ingediend.

De verwerende partij verwijst in de bestreden beslissing voor “*de evaluatie*” naar het onderdeel “*beoordeling van de goede ruimtelijke ordening*”.

In de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening stelt de verwerende partij dat een verantwoorde inplantingswijze voor windturbines vervat is in het bundelings- en optimalisatieprincipe. De verwerende partij wijst hierbij op de markante aanwezigheid van de E313, wat een ruimtelijk structurerend element is. De schoonheidswaarde van het landschap wordt volgens de verwerende partij niet in het gedrang gebracht en zal een rustgevend beeld scheppen.

Uit de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening kan echter geenszins worden afgeleid dat de verwerende partij op een concrete wijze heeft onderzocht dat de ruimtelijke impact van de aanvraag beperkt is in de zin van artikel 4.4.7, §2 VCRO.

De aanvraag betreft het bouwen van vier windturbines met een maximale tiphoogte van 150 meter, hetgeen in alle redelijkheid niet zonder meer als een handeling van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact kan worden beschouwd. Los van de vraag of windmolens met een dergelijke tiphoogte en rotordiameter op zich nog kunnen beschouwd worden als een handeling met een beperkte ruimtelijke impact, vereist zulks in elk geval een zorgvuldige beoordeling *in concreto*.

De Raad stelt vast dat noch het verslag van de projectvergadering, noch de bestreden beslissing een concrete beoordeling bevat van de ruimtelijke impact zoals bepaald en bedoeld in artikel 4.4.7, §2 VCRO en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000. Het nut of de noodzaak van een onderzoek van locatiealternatieven in het kader van een planningsinitiatief komt zelfs niet aan bod, terwijl er bezwaarlijk kan ontkend worden dat er voor het project van de aanvraag locatiealternatieven zijn.

De verwerende partij beperkt er zich toe om de ruimtelijke impact van het project van de aanvraag aanvaardbaar te achten en te verwijzen naar de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening om zo af te wijken van de stedenbouwkundige voorschriften. De Raad wenst hierbij nog op te merken dat de beoordeling inzake de goede ruimtelijke ordening echter te onderscheiden is van de beoordeling of toepassing kan gemaakt worden van de afwijkingsregeling bepaald in artikel 4.4.7, §2 VCRO. Bovendien wordt de gunstige beoordeling van de goede ruimtelijke ordening expliciet gekoppeld aan het bestaan van andere windturbines in de onmiddellijke omgeving. Zoals de verzoekende partijen terecht stellen, werd de vergunning voor de exploitatie van vier windturbines in Bilzen en Hoeselt in de nabijheid van de voorliggende aanvraag ingetrokken na vernietiging van de milieuvergunning door de Raad van State. Bovendien werd een andere vergunning voor vier windturbines aan de overkant van de E313 na vernietiging door de Raad, vervangen door een vergunning van slechts drie windturbines, met uitsluiting van de oorspronkelijk voorziene windturbine gelegen in het gewestelijk uitvoeringsplan ‘Jongerenbos en Vallei van de Mombeek van Wintershoven tot Wimmertingen’.

Hieruit blijkt ten overvloede dat de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening steunt op andere vergunningen, die ofwel vernietigd of ingetrokken zijn, of vervangen zijn door een meer beperkte vergunning. De positieve beoordeling die de verwerende partij heeft gemaakt van het bestaan van een beperkte ruimtelijke impact, en die zij impliciet afleidt uit de vergunning van diverse andere windturbines in de onmiddellijke omgeving, steunt niet op rechtens aanvaardbare motieven.

3.

De verwerende partij heeft dan ook niet op deugdelijke gronden besloten tot toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Overige middelen

De overige middelen worden niet verder onderzocht aangezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van nv JM RECYCLING is ontvankelijk.
2. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 17 december 2014, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van vier windturbines inclusief transformatorstations, kabeltracé's en een 10kv-cabine op de percelen gelegen te 3730 Hoeselt, E313 en met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, nummers 228D, 234C, 236C, 364A en 365A.
3. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de tussenkomende partij en dit binnen een termijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest.
4. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 825 euro, ten laste van de verwerende partij.
5. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 13 juni 2017 door de zevende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zevende kamer,

Chana GIELEN

Marc VAN ASCH